

M. J. S. W. A. J. J. V

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL. Nos: 465622; 614941 - 2531

REFERENTIE No:

3112

KOPIE No:

27

Dir./Afd.: die

Visie

Ag. No:

Dossier:

MINUUT GEPARAFEERD DOOR:

sw/dges

VERZONDEN CODEBERICHT

DATUM VAN VERZENDING:

16 maart 1977

AFKOMSTIG VAN:

min v.b.z.

KOPIE:

gs m r t z s
dgpz ap dpn
dges dgis
plv dgis
plan vdo dcv
tp rj amad
adva adv dgis
die des drw
dav
deu, -/we/me
dwh jura
dio, -/pi/3a/ec
mp fin
ez L en v

BESTEMD VOOR:

- 1) l i s s a b o n
- 2) p v e g b r u s s e l

PARAAF/OPM.:

ter informatie aan: bonn - brussel amb - dublin - kopenhagen -
londen - luxemburg - madrid - parijs amb +
pv ceso - rome.

CONFIDENTIEEL

onderwerp: bezoek portugese premier soares

op zijn rondreis langs de hoofdsteden van de eeg-lid-staten bezocht premier soares vergezeld van de minister van buitenlandse zaken op 9 en 10 maart den haag.

het gehele bezoek van de heer soares aan nederland verliep in een hartelijke en ontspannen sfeer.

in het gesprek met de nederlandse delegatie onder leiding van de minister-president, waarvan t en ikzelf deel uitmaakten kwam het volgende o.m. naar voren.

premier soares schetste het democratiseringsproces dat tot verkiezingen en vervolgens tot een socialistische regering had geleid. portugal was gedurende meer dan een eeuw op afrika georiënteerd geweest., nu keerde het zich geheel tot europa. als democratisch land wilde het deelhebben aan de samenwerking van de europese democratieën, vandaar dat de aanvraag voor een volledig lidmaatschap van de eeg conform art. 237 eeg verdrag werd voorbereid voor het eind van deze maand. voor de toetreding was thans een duidelijke meerderheid. alleen de communisten, die op moskou georiënteerd waren, verzetten zich tegen een eeg-lidmaatschap. de portugese communistische partij stelt zich geheel anders op dan de spaanse, italiaanse of franse, vandaar dat zij ook niet uitgenodigd was voor conferentie van deze drie partijen in madrid.

portugal erkent, dat het toetredingsverzoek moeilijkheden veroorzaakt. soares legde hierbij meer nadruk op de interne moeilijkheden voor de gemeenschap zoals b.v. op het punt van de besluitvorming dan op de moeilijkheden voor portugal zelf, voortvloeiend uit de economische situatie van dit land. een verbinding van de behandeling van de komende portugese

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

Afchriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij een bepaalde voorwaarde wordt voldaan (zie Richtlijnen).

toetredingsaanvraag met die van een eventueel dergelijk verzoek van spanje wees hij af. spanje was nog geen democratie.

deelname aan de eps was voor portugal als 'ersatz' voor een volledig lidmaatschap van de eg onaanvaardbaar. wel was portugal geheel bereid eraan deel te nemen. associatie was evenmin een oplossing. in feite had portugal reeds een dergelijke relatie met de eg. economisch stond het land niet zover van ierland en griekenland af.

op dit moment werden de voorwaarden bezien voor een financieel akkoord met de vs dat er toe zou moeten bijdragen de tegenwoordige conjuncturele moeilijkheden te overwinnen en het evenwicht in de betalingsbalans te herstellen. intern nam portugal ook maatregelen o.a. in de vorm van een 'soberheids' beleid. een en ander begon reeds vruchten af te werpen: het bnp lag thans 5 procent boven dat van het vorig jaar. het vertrouwen in de economische ontwikkeling werd ook geïllustreerd door de toename van de transfers van de portugese gastarbeiders uit andere landen van europa. deze goede vooruitzichten dienden nu verder behouden en gestimuleerd te worden. daarom was een perspectief op een volledig lidmaatschap spoedig nodig.

voor wat de procedure en de timing van toetreding betreft schetste premier soares het volgende beeld:

- voor het einde van de maand maart zou portugal een aanvraag indienen, op grond van art. 237 eeg-verdrag.,
- eind 1977 zou de europese commissie het vereiste advies moeten uitbrengen.,
- over een jaar (maart 1978) konden dan de onderhandelingen beginnen.,
- wanneer deze eenmaal begonnen waren zou portugal zich zeer flexibel kunnen opstellen. die onderhandelingen zouden eventueel wel een aantal jaren kunnen duren.,
- in 1985 zou portugal voor wat de industrieproducten betreft geheel aan de eisen kunnen voldoen.,
- voor de landbouw, zou dit twee a drie jaar later kunnen zijn. portugal voerde overigens veel landbouwproducten in.

tenslotte vroeg premier soares de nederlandse steun voor de portugese toetreding.

van nederlandse zijde is daarop gereageerd door mp, t en mijzelf.

onderstreept werd dat het hier in wezen om een politieke beslissing gaat, waarbij een reeks factoren, veelal van economische aard, een rol spelen. nederland heeft via de gemeenschap en daarbuiten reeds daadwerkelijke steun gegeven aan het portugese democratiseringsproces. verdere steun aan de ontwikkeling van de portugese economie zal in de komende jaren broodnodig zijn om portugal op het lidmaatschap voor te bereiden. nederland zal hier krachtig voor ijveren

1. Op een codeber. mag telagr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).
 2. Afchriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.
 3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
 4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

VERZONDEN CODEBERICHT

Ref. no.: 3112

VERVOLG

==3==

Rubricering:

CONFIDENTIEEL

omdat wij portugal in de europese gemeenschap willen opnemen.

intussen is het duidelijk dat de uitbreiding van de gemeenschappen moeilijkheden oplevert niet alleen voor toetredende landen zoals portugal maar ook voor de gemeenschap zelf. voor dit laatste hebben de negen een eigen verantwoordelijkheid.

ik wees erop dat men in portugal misschien t.a.v. de onderhandelingen niet zoveel moeilijkheden zag, maar dat men er rekening mee moest houden dat in de gemeenschap bepaalde besluiten veel tijd vergden.

nederland hoopt dat het advies van de commissie breed opgezet wordt en ook de voorbereiding van de toetreding zowel van portugal als van de gemeenschap behandelt. nederland wil portugal het perspectief van de toetreding bieden.

verdere contacten om elkaars problemen beter te leren kennen willen we graag bevorderen.

door de staatssecretaris werd nog op een aantal problemen gewezen, zoals de eventualiteit van een systeem van twee snelheden, de akkoorden met derde landen, de toekomst van de gemeenschappelijke handelspolitiek die protectionistischer dreigt te worden, met name tegenover de ontwikkelingslanden. tenslotte vroeg t naar de reden waarom portugal een langere overgangperiode nodig heeft voor de landbouw dan de industrie.

in zijn antwoord merkte premier soares allereerst op dat hij gaarne verdere contacten zou willen hebben. hij wees voorts op de efta-ervaringen van portugal, die de overgang naar het eeg lidmaatschap niet zo groot maakten als sommigen denken.

uitvoerig schetste hij de banden van portugal met afrika. portugal zou een brugfunctie tussen europa en dit continent kunnen vormen.

tenslotte wees hij met nadruk nog op het vrij verkeer van werknemers. portugal was vooral niet voornemens zich hierbij uitsluitend op europa te richten. reeds nu waren er contacten met brazilie, venezuela en canada. de negen moesten niet verwachten overspoeld te worden, want er zouden grote uitwijkmogelijkheden zijn in de twee Amerikaanse continenten.

de minister-president besloot de vergadering met de verzekering dat portugal lid zal worden van de gemeenschap en sprak de hoop uit dat het resultaat van de rondreis bemoedigend zal zijn.

van der stoep 1) 20
2) 23

CONFIDENTIEEL

3. Over de inhoud van een codeber, mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Documenten, welke codeber, bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afchriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber, mag teleg, niet in open taal worden beantwoord, tenzij een bepaalde voorwaarde wordt voldaan (zie Richtlijnen).